

DIDŽIOJO PENKTADIENIO MEDITACIJA

Brangūs broliai ir seserys, šiandien stipriai jaučiame, kad yra gedulo diena, ir dar jausime, kai nueisime pagarbinti Kryžių. Kryžiaus kelias, pasninkas, bažnyčios tvarka, kunigo atsigulimas kryžiumi Kančios liturgijos pradžioje, visa tai mums primena Jėzaus mirties svarbą. Šiandienos liturgija mums padeda nusigręžti nuo savęs, nuo savo nerimo ir rūpesčių, žvelgiant į Žmogaus Sūnų ne tik minutėlę. Nustojame skubėti, išsiblaškyti, tad užuojautai po truputį kylant mūsų širdis ima švelnėti.

Atverta širdimi ir rankomis, Jėzus ant Kryžiaus nesigindamas mus kviečia atsiverti, išsiplėsti. Jėzus Kančia mums padeda susijungti su kitais, sujungti savo kryžių su brolių ir seserų kryžiumi, vienu žodžiu būti solidariems. Todėl tuoj kartu melsimės didelę užtarimo maldą, už Bažnyčios ganytojus, už krikščionis, už visus tikinčiuosius ir netikinčiuosius, už valstybės vadovus, už sveikus ir sergančius, būtent už visą žmoniją. Tokia plati užuojauta yra tam tikra dovana, malonė. Tai nekyla spontaniškai iš mūsų siaurų širdžių. Šiandien gal suvoksime, kad tikrai iš Jėzaus kančios bei mirties išteka tokia malonė, ir tokia malone tampame labiau žmogumi. Jeigu šiandien užuojauta šiek tiek giliau mumyse susigulėtų, jau būtų neįkainuojama malonė. Tada verktume su verkiančiais, ir verkdami, šluostytume jų ašaras, ir juos paguostume. Tokia užuojauta mus padarytų energingesnius rūpintis savo artimaisiais; ir dėmesingesnius tolimiesiems. Nesimatytų būtinai įspūdingų veiklų, bet gal su užuojauta stovėtume po kryžiumi drauge su Marija ir Jonu. Kartais daugiau nuveikti neįmanoma, bet tuo metu lietuviai turi tą gražų žodį: „ačiū, kad esate“. Kartais užtenka paprastai pasilikti prie artimojo tyloje, kaip Marija, Jonas ir pats Jėzus. Tada artimieji pradeda sakyti vieni kitiems „ačiū, kad esate“, ir tikrai išganymas pasirodo. Taip ir gimė mūsų Bažnyčia. Gal vienas iš Didžiojo penktadienio pranešimų yra, kad mūsų kenčiančiame pasaulyje tam tikra užuojauta atskleidžia išganyimą.

Jėzaus mirtis greičiausia buvo baisi ir bjauri. Mat skaitome Izaijo knygoje: „kaip daugelis jo baisėjosi, kadangi jo išvaizda buvo nežmogiškai subjaurinta ir jo pavidalas nebepanašus į žmogų. [...] Nebuvo jame išvaizdumo ir grožio, kad mes į jį būtume žvelgę“. Iki šiol kaip ir matome kasdien per televizorių baisius vaizdžius, taip kentėjo mūsų Viešpats. Bet kažkaip šiandienos tekstuose žiba kitas dalykas: juose šviečia vilties šviesa, mat tekstų tonas yra ramus bei diskretiškas ir net drovus. Ten nėra žurnalistinio reportažo, bet tikinčio interpretacija: „regėjusis tai paliudijo, ir jo liudijimas teisingas; jis žino sakąs tiesą, kad ir jūs tikėtumėte“. Tad ką gi mums regėti? Evangelija atsiliepia: „jie žiūrės į tą, kurį perdūrė“. Jei tekstai išreiškia mūsų išganyimą, tai yra paradoksalus išganymas. Laiške žydams parašyta: „Kristus savo kūno dienomis siuntė savo prašymus bei maldavimus su balsiu šauksmu bei ašaromis į tą, kuris jį galėjo išgelbėti nuo mirties, ir buvo išklaudytas dėl pagarbumo“. Tačiau Jėzus mirė, tad giliau reikia regėti. Kančioje pasislepia kažkoks grožis, ne akivaizdus grožis, bet patiriamas tikinčiųjų. Dievo Karalystė tokiu būdu mums apsiereiškė tiesiog nuo pradžios, tarsi garstyčios sėkla, kuri tampa pačiu didžiausiu medžiu, kuriame paukščiai suka savo lizdus. Kas turi ausis girdėti, tegirdi! Neseniai moteris su dukra paprašė kabinti pas mus votą. Sutikom, galvodami, kad kažkoks stebuklas ar susitaikinimas jai įvyko. Bet paprastai moteris pasakojo,

kad praeitais metais Verbų Mišiose, pajuto didelę šilumą rankoje, kurioje jinai laikė verbą. Ta šiluma buvo absoliučiai nepaaiškinama, tad ją priėmė tarsi Dievo aplankymą. Po metų ji dar jautėsi paguosta, ir visai šeimai buvo palaiminimas. Ar tai smulkmena? Gal ir taip, bet mūsų Dievas mus myli smulkmenose. Jis nuolankiai ir tyliai aplanko, išklauso ir gydo juo pasitikinčius. Ką tai mums reiškia šiandien? Kryžiaus medis atrodo labai kietas ir sausas, bet jame teka nematoma sula, tad kai kareivis perduria Kristaus šoną, išteka kraujo ir vandens. „Kas išgers šito vandens niekada nebetroš“, buvo pasakęs ištroškęs Jėzus samarietei. Tad regėjime nepasaulietinėmis akimis. Ar tikime, kad yra grožio Kryžiuje?

Toliau, kitu metu Pilotas buvo pasakęs apie Jėzų: „Ecce homo / štai žmogus“, nors tasai ką tik nuplaktas ir vainikuotas erškėčiais. Viešpaties tarne žmogiškumas beveik nebematomas, kaip buvo pranašavęs Izaijas, bet gal Pilotas ir pranašauja sakydamas: „štai žmogus“. Jėzuje pasilieka grožio, žmogiškumo, užtai kad elgiasi be smurto, be apykantos, be baimės, orus ir laisvas iki galo. „Mano gyvybės niekas man neatima, o pats ją atiduodu“. Jėzuje pasirodo tam tikra galia. Jis klausia Alyvų sode: „ko ieškote?“ – „Jėzaus Nazariečio.“ – „Aš esu“. Tada visi atšoka atgal ir parpuola ant žemės. Toks Jėzus: jo asmuo atspindi neįprastą garbę. Neturi ginklų. Jo galia – paprastai būti savimi. Jėzus yra įsišaknijęs savyje, prisiglaudęs prie Tėvo. Su Pilotu, tas pats: – „Ar nežinai, kad turiu galią tave paleisti ir turiu galią tave nukryžiuoti?!“, klausia Pilotas. Jėzus atsako: „tu neturėtum galios, jeigu tau nebūtų duota iš aukštybių“. Tada Pilotas išsigąsta ir nori išlaisvinti Jėzų, bet deja jis nugalėtas savo bailumo. Į jį nemesiu pirmojo akmens.

Tokiu drąsiu būdu Jėzus atėjo peržengti kančią, kad prikeltas, visus patrauktų prie savęs. Paskui, daug žmonių sekė Jėzumi. Atsimename Šv. Maksimilijoną Kolbę pasakiusį lageryje: „esu katalikų kunigas, noriu miršti vietoj to tėvo“. Ir taip atsitiko. Arčiau mūsų, Lietuvoj yra daug pavyzdžių tarp įkalintu ir ištremtų. Iš kur ta galia, ta drąsa, tas dosnumas? Šv. Paulius gavo atsakymą: „gana tau mano malonės, nes mano galybė geriausiai pasireiškia silpnume“. Krikštu esame tapę kunigais, pranašais ir karaliais. Ir šiandien suvokiame, koks mūsų pašaukimas. Jėzus neaukoja avinėlio, bet pats yra avinėlis. Valandai atėjus jis nedvejoja liudyti tiesą kaip pranašas, ir jo žodžiais spindi karališką galią, žmogiškąjį orumą. Išvada: tam tikras žmogiškumas neatskiriamas nuo Dievo. Tad kas gi seks paskui Jėzų? Pats norėčiau, bet matau, kad maždaug visi mokiniai pabėgo. Į juos nemesiu pirmojo akmens. Greičiausia ir aš būčiau pabėgęs, nes kasdien pabėgu. Tačiau žinau, kad siekiu elgtis kaip Jėzus. Jis mane patraukia. „Žmogus begaliniai viršija žmogų“, rašė filosofas Paskalis, turbūt užtai kad Dievas gyvena žmoguje nuolat kviesdamas jį peržengti save. Iš Dievo yra šis pašaukimas, ir Šventojoje Dvasioje yra galia jam atsakyti. Jėzus pasiėmė mūsų žmogiškumą ir trapumą, kad mus pasiimtų su savim. Jo rankos yra atvertos ant Kryžiaus. Leiskime jį mus apkabinti, mus apglėbti, mus pastiprinti. Vykdydami šį pašaukimą žinoma neišvengsime kančios, bet ir patirsime velykinį džiaugsmą. Broliai ir seserys, ne Velykų sekmadienį o jau šiandien pasirodo mūsų džiaugsmo versmė. Todėl visuose namuose kabo kryžių, stovi rūpintojėlių, nes mūsų širdyse parašyta, kad tokia meile mus laimina Viešpats, ir tokia meile verta gyventi.

Broliai ir seserys, iš Didžiojo penktadienio prisiminkime tris raktinus žodžius, atrastus Kančios regėjime: užuojauta, grožis ir galia. Visa tai mums kalba apie Dievą, apie mus ir apie mūsų išganymą, kuris šiandien ir dabar yra slaptai bet realiai vykdomas. Garbė Dievui Tėvui, Sūnui ir Šventajai Dvasiai. Amen.

Br Ivanas Demeure
Tiberiados bendruomenė – 2020 m.